

ODPOVĚDNÁ SPOTŘEBA – TEMATICKÉ PROPOJENÍ METODICKÝCH LISTŮ A RÁMCOVÝCH VZDĚLÁVACÍCH PROGRAMŮ

Autor: Roman Kroufek

Následující přehled předkládá propojení vytvořených metodických listů se závazným kurikulem (Rámcové vzdělávací programy), a to na úrovni jednotlivých očekávaných výstupů. Záměrem je usnadnit pedagogům zařazení lekcí do výuky ve vazbě na RVP respektive ŠVP. Přehled je maximalistický, což umožní propojení lekcí s různě pojatými ŠVP, výstupy, které považuji za stěžejní jsou zvýrazněny **tučně**. Ty by mohly být stručně uvedeny u konkrétních lekcí nebo v nějakém doprovodném materiálu. Přehled je rozdělen pro jednotlivé stupně vzdělávání a jednotlivé lekce. Pro snazší dohledání byly u jednotlivých výstupů ponechány jejich kódy použité v RVP. V případě RVP pro předškolní vzdělávání byly vybrány pouze příklady očekávaných výstupů, jednak by tam neměl být problém se zařazením aktivit, jednak je pojetí RVP PV odlišné a výstupy mají často velmi obecný charakter. U SŠ bylo pracováno s RVP pro gymnázia. U SŠ obecně vnímám potřebu vytvořit lekce “náročnější”, shoda s RVP je nízká.

Průřezová témata nemají konkrétní výstupy, pouze Přínosy k rozvoji osobnosti žáka a Tematické pkruchy. Na většině škol nejsou průřezová témata realizována formou samostatného předmětu, ke konkrétní lekcím jsem je tedy nepřirazoval. Je možné doplnit. Reálně jsou rozvíjena PT Environmentální výchova, Výchova v myšlení v evropských a globálních souvislostech, Výchova demokratického občana, Osobnostní a sociální výchova a Mediální výchova, takže skoro všechna. Jako argument pro zařazení lekcí do výuky jsou ovšem zásadní propojení s očekávanými výstupy povinných předmětů, které učitelé vnímají jako základní rámec jejich práce. Nejprve představíme očekávané výstupy, které víceméně prolínají celým programem a můžeme je vnímat jako zastřešující (vybráno pro 2. stupeň ZŠ):

- ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj
- VO-9-1-05 kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj
- EV-9-1-05 rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory
- ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu
- VO-9-2-01 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života
- VO-9-2-04 popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru
- VV-9-1-08 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézají vhodnou formu pro jejich prezentaci

Lekce: 1. Cesta trička

5. 3. 4 Geografie

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

zhodnotí některá rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí v lokální, regionální a globální úrovni

5. 1. 1 Český jazyk a literatura

LITERÁRNÍ KOMUNIKACE

tvořivě využívá informací z odborné literatury, internetu, tisku a z dalších zdrojů, kriticky je třídí a vyhodnocuje

5. 4. 1 Občanský a společenskovědní základ

MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT

posoudí projevy globalizace, uvede příklady globálních problémů současnosti, analyzuje jejich příčiny a domýšlí jejich možné důsledky

5. 6. 2 Výtvarný obor

OBRAZOVÉ ZNAKOVÉ SYSTÉMY

pojmenuje účinky vizuálně obrazných vyjádření na smyslové vnímání, vědomě s nimi pracuje při vlastní tvorbě za účelem rozšíření citlivosti svého smyslového vnímání

na příkladech objasní vliv procesu komunikace na přijetí a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření; aktivně vstupuje do procesu komunikace a respektuje jeho pluralitu

UMĚLECKÁ TVORBA A KOMUNIKACE

vědomě uplatňuje tvořivost při vlastních aktivitách a chápe ji jako základní faktor rozvoje své osobnosti; dokáže objasnit její význam v procesu umělecké tvorby i v životě

5. 4. 1 Občanský a společenskovědní základ

ÚVOD DO FILOZOFIE A RELIGIONISTIKY

eticky a věcně správně argumentuje v dialogu a diskusi, uvážlivě a kriticky přistupuje k argumentům druhých lidí, rozpozná nekorektní argumentaci a manipulativní strategie v mezilidské komunikaci

5. 5. 1 Člověk a svět práce

TRŽNÍ EKONOMIKA

stanoví cenu jako součet nákladů, zisku a DPH, vysvětlí, jak se cena liší podle typu zákazníků, místa či období, objasní důvody kolísání cen zboží či pracovní síly na trhu podle vývoje nabídky a poptávky

Lekce: 2. Jak a proč nakupujeme?

5. 5. 1 Člověk a svět práce

TRŽNÍ EKONOMIKA

analyzuje skrytý obsah reklamy, kriticky posuzuje podíl marketingu na úspěchu výrobku na trhu

rozpozná běžné cenové triky (cena bez DPH aj.) a klamavé nabídky

5. 4. 1 Občanský a společenskovední základ

ÚVOD DO FILOZOFIE A RELIGIONISTIKY

eticky a věcně správně argumentuje v dialogu a diskusi, uvážlivě a kriticky přistupuje k argumentům druhých lidí, rozpozná nekorektní argumentaci a manipulativní strategie v mezilidské komunikaci

Lekce 3: Druhý život výrobku

5. 5. 1 Člověk a svět práce

TRŽNÍ EKONOMIKA

vysvětlí na základě konkrétní, reálné a aktuální situace ve společnosti mechanismy fungování trhu

5. 6. 2 Výtvarný obor

OBRAZOVÉ ZNAKOVÉ SYSTÉMY

pojmenuje účinky vizuálně obrazných vyjádření na smyslové vnímání, vědomě s nimi pracuje při vlastní tvorbě za účelem rozšíření citlivosti svého smyslového vnímání

UMĚLECKÁ TVORBA A KOMUNIKACE

vědomě uplatňuje tvořivost při vlastních aktivitách a chápe ji jako základní faktor rozvoje své osobnosti; dokáže objasnit její význam v procesu umělecké tvorby i v životě

5. 8. 1 Informatika a informační a komunikační technologie

ovládá, propojuje a aplikuje dostupné prostředky ICT

zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru, multimediálních technologií a internetu